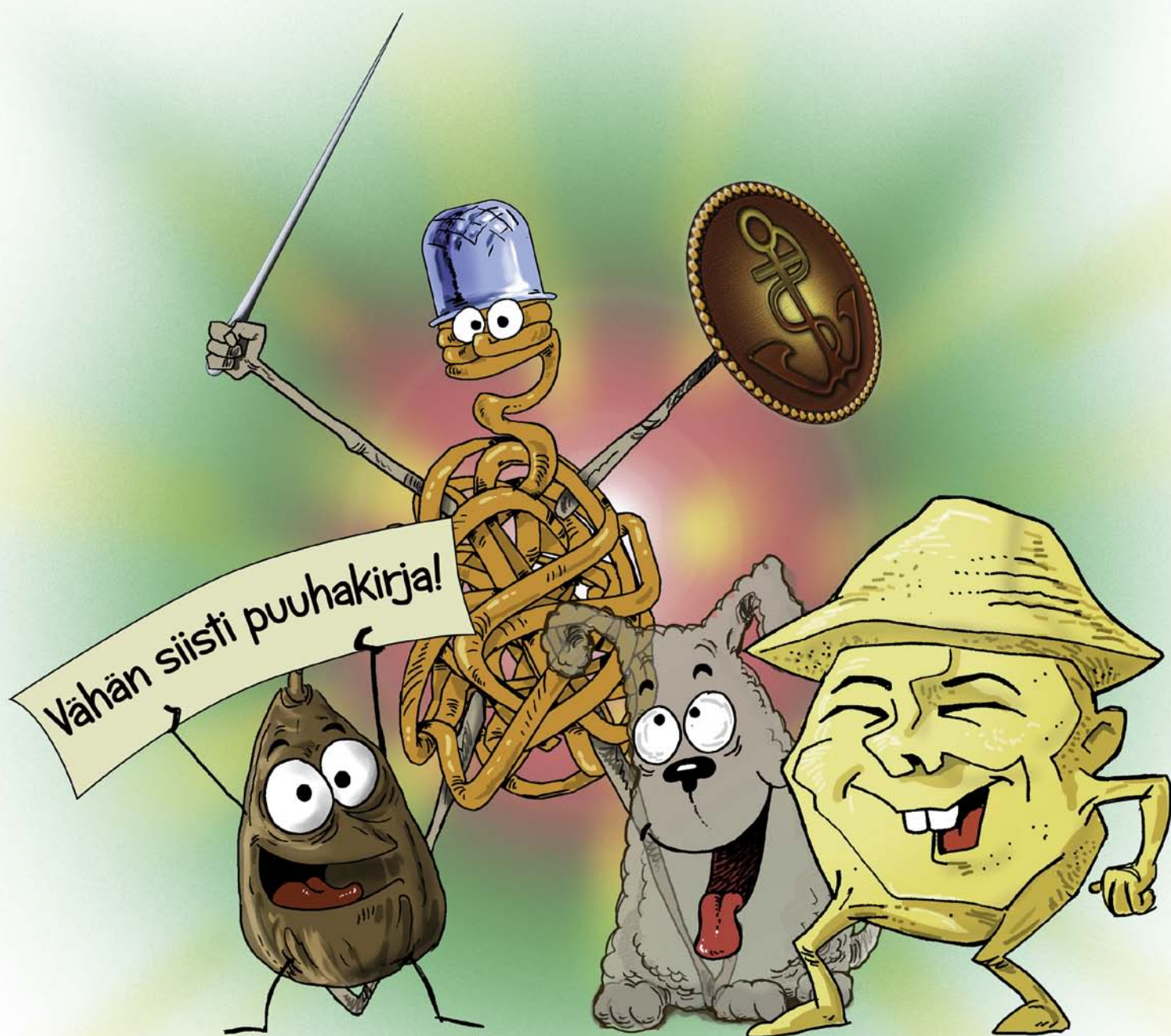

Tatu Kokko • Timo Filpus

ROSKASAKKI

ja suuri kierrätysseikkailu

tarina • puuhatehtäviä • askarteluvinkkejä • lautapeli

Tämän puuhakirjan omistaa:

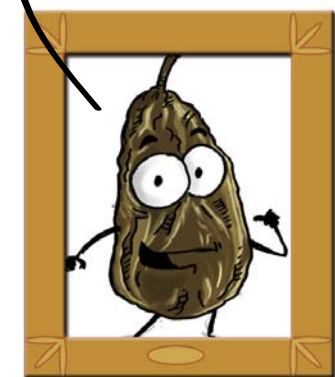
Tämän puuhakirjan tarinassa seikkailevat Roska, Rusina, Superlon ja Pölykoira. Voit auttaa ystävyksiä tekemällä huolellisesti kaikki puuhatehtävät. Samalla opit roskien käsittelyä. Ei nimittäin ole aivan sama, mitä niille tapahtuu. Kierrättämällä ja lajittelemalla huolellisesti pidät ympäristösi siistinä ja luonnon puhtaana. Näin teemme kaikille paremman tulevaisuuden!

Kaveria ei jätetä!

Roska on sinnikäs pikku seikkailija, joka tykkää riimitellä sanoja ja tutkia maailmaa.

Ei vaikka kaveri ois jätettä!

Rusina on kokoon kuivunut viinirypäle, mainio hassuttelija ja taitava akrobaatti.

Superlon on kiinaa puhuva patjanpalanen. Se on varsin kehityskelpoinen kungfussa ja rohkea kuin mikä.

Pölykoira on villakoiramainen pölypallero, joka tarvitsee silloin tällöin siemauksen vettä, ettei hajoaisi tomuksi.

teksti ja tehtävät © Tatu Kokko 2013
kuvat © Timo Filpus 2013
taitto: Arttu Häyhä

ISBN 978-952-67896-0-6 (PDF)
ISBN 978-952-67417-9-6 (nid.)

Roska, Superlon ja Pölykoira leikkivät muovista ja langasta tehdyllä pallolla. Rusina istuu tossun kärjellä näyttäen kovin mielteliäältä.

"Tule mukaan. Roskapallo on hauskaa!" Roska yllyttää.

"En minä välitä", Rusina vastaa.

"Mikä sinun on?"

"Ei mikään."

"Jokin sinua vaivaa."

"No, kun minä haluaisin yhtä juttua."

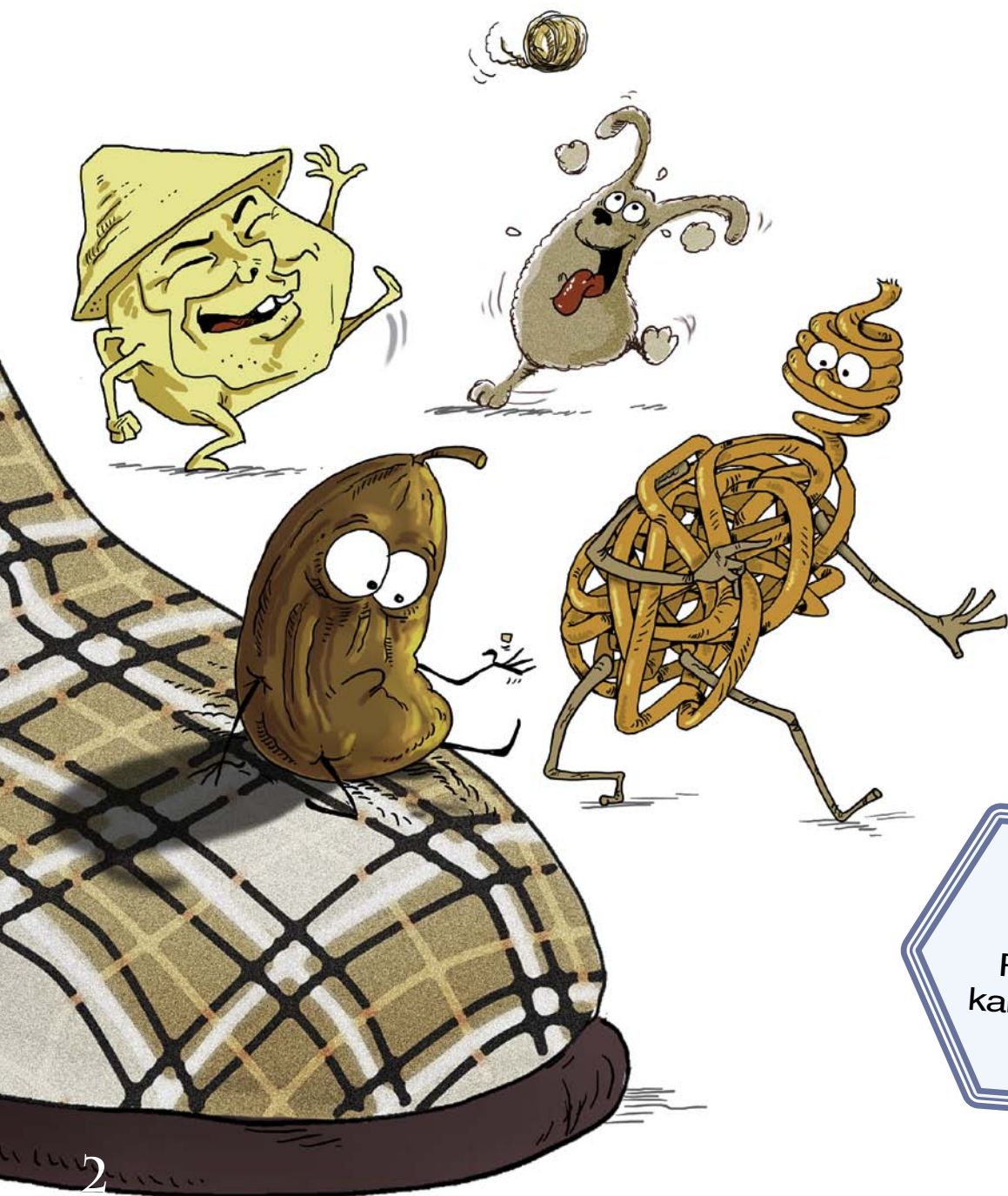
"Kerro."

"En viitsisi oikein puhua siitä."

"Älä kainostele. Ehkä me voimme auttaa." Superlon ja Pölykoirakin tulevat Rusinan luo.

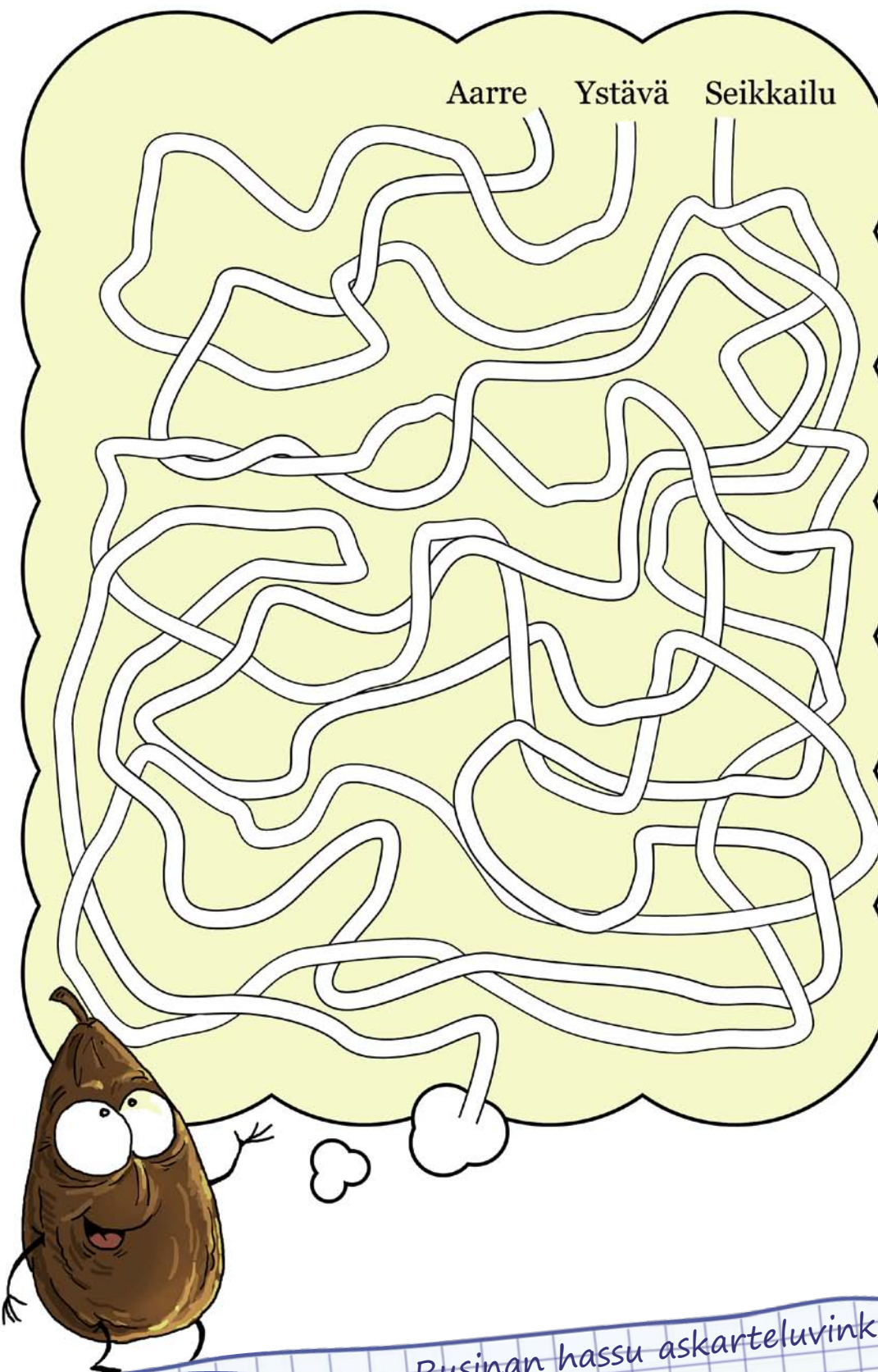
"No, kun... ääh. En minä tiedä. Se tuntuu niin typerältä."

"Kerro nyt."

Mitä
luulet
Rusinan
kaipaavan?

AUTA RUSINAA KERTOMAAN ROSKALLE HUOLENSA.

Rusinan hassu askarteluvinkki

Suoritettuasi askartelu-
tehtävän voit värittää
ruudun tai liimata sen
päälle pienen tarinan.

No joo, yleensä pidän roskapallosta. Ja pallon tekeminen on tosi helppoa. Mytistele vain muovipussi tai vaikka useampi ja sido sitten ympärille narua. Ja eikun pelaamaan!

"Tahtoisin löytää aarteen", Rusina paljastaa.

"Aarteen", Roska toistaa.

"Niin."

"Etsitään sinulle aarre. Lähdetään kunnon aarteenetsintäretkelle."

"Ihanko totta." innostuu Rusina. "Aarteenetsintäretkelle... mutta minne."

"Sinne, minne nenä näyttää. Mutta ensin varusteet", Roska sanoo. "Minä otan mukaan kypärän, kilven ja miekan. Ei sitä koskaan tiedä, mitä vastaan tulee." Roska löytää miekan ja kypärän, mutta kilpi on kadonnut.

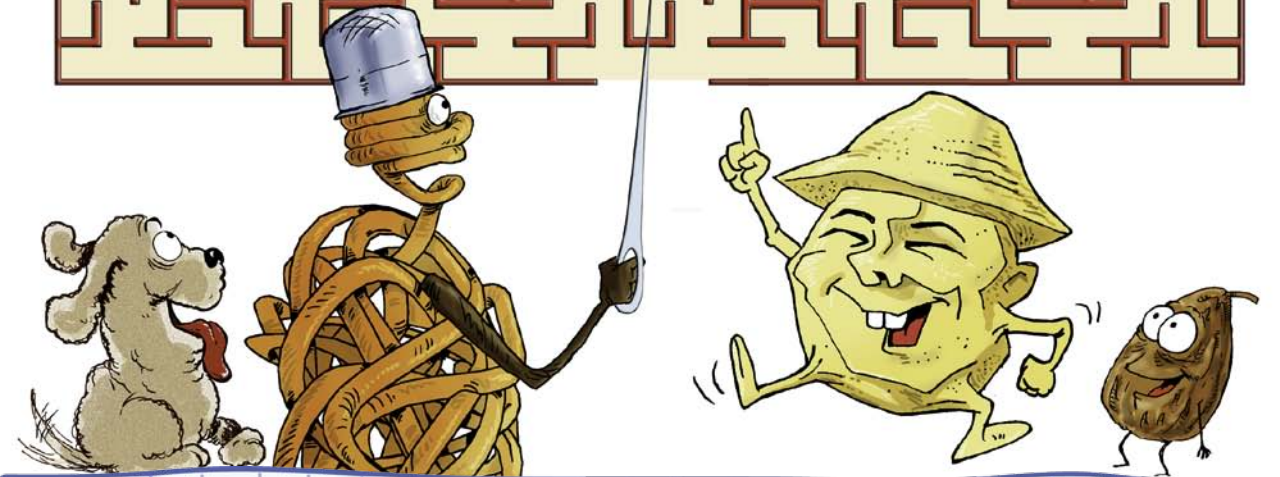
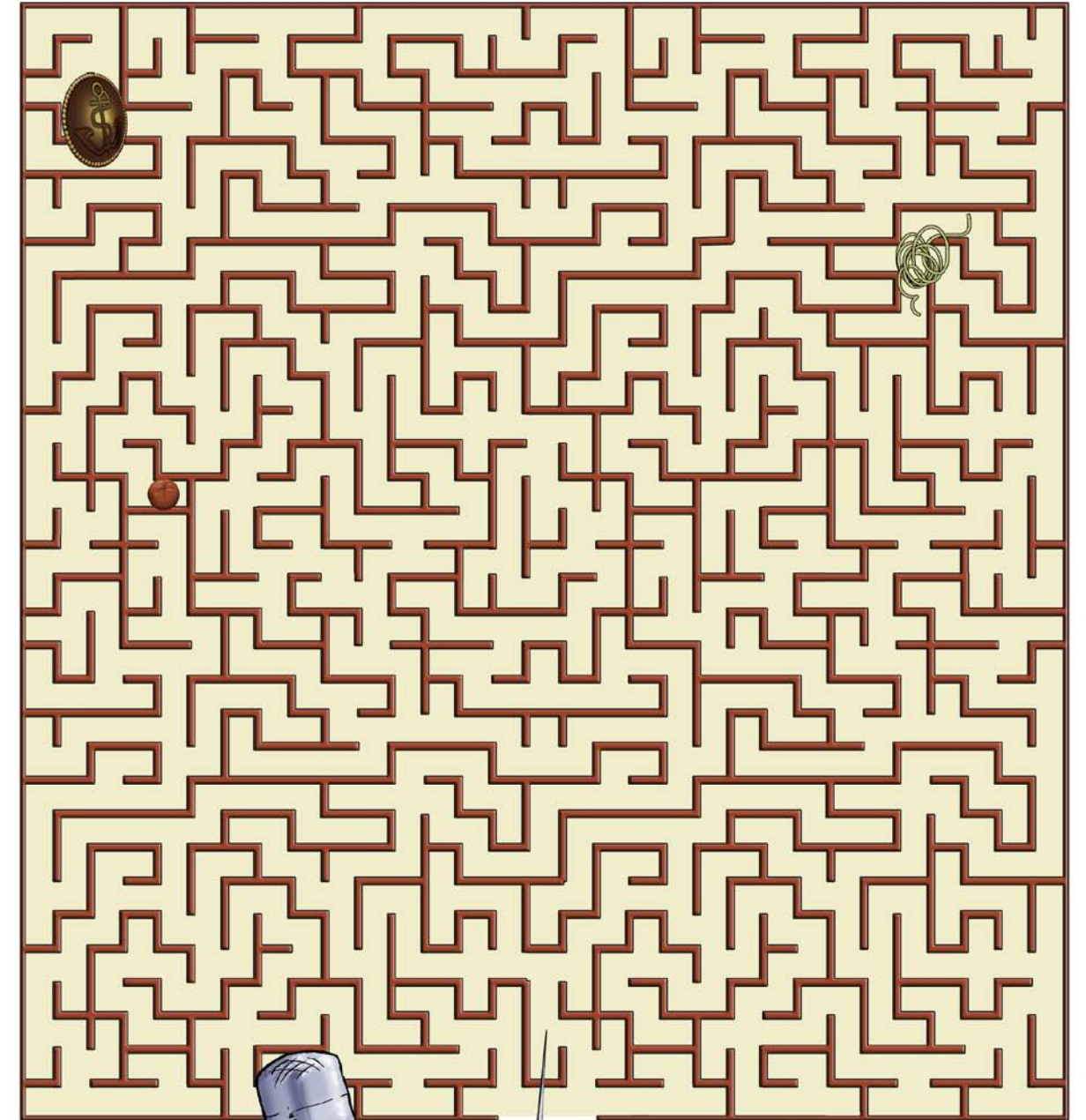
Superlon nappaa tilkkulaatikosta palan kangasta ja aikoo tehdä siitä säkin, mutta ei löydä lankaa, jolla sulkisi säkin suun.

Pölykoira hyppii ja haukkua risauttelee innoissaan. Se vaistoa lähtemisen tunnelman ja menee jo valmiiksi ovelle odottamaan.

"Mitäs minä ottais?" Rusina miettii ja katselee ympärilleen.

OPASTA ROSKA, SUPERLON JA RUSINA OIKEIDEN ESINEIDEN LUO.

☐ Tee ystävyyskoru napeista, helmistä ja muista hyvistä tyypeistä. Liitä ne toisiinsa langalla. Koko höskän voit sujauttaa kaulaan, ranteeseen tai vaikka nilkkaan, ja olet tosi hip!

Rusinan hassu askarteluvinkki

"Nyt tiedän. Otan tämän pihlajanmarjan evääksi!" Rusina hihkaisee ja laittaa sen Superlonin säkkiin. "Valmista tuli. Nyt matkaan."

Ystävykset pujahtavat ovenraosta käytävään ja tepastelevat kohti kodinhoitohuonetta. Juuri silloin suuri karvainen otus pyyhältää ohi häntä villisti viuhuen. Kuuluu räsähdys ja karseaa kolinaa.

Ovensuussa odottaa yllätys: kierrätysastia on kaatunut kumolleen. Purkit, pahvit, tölkit, paperit, ruuvit ja kaikki muutkin kierrätysroskat ovat sikin sokin lattialla.

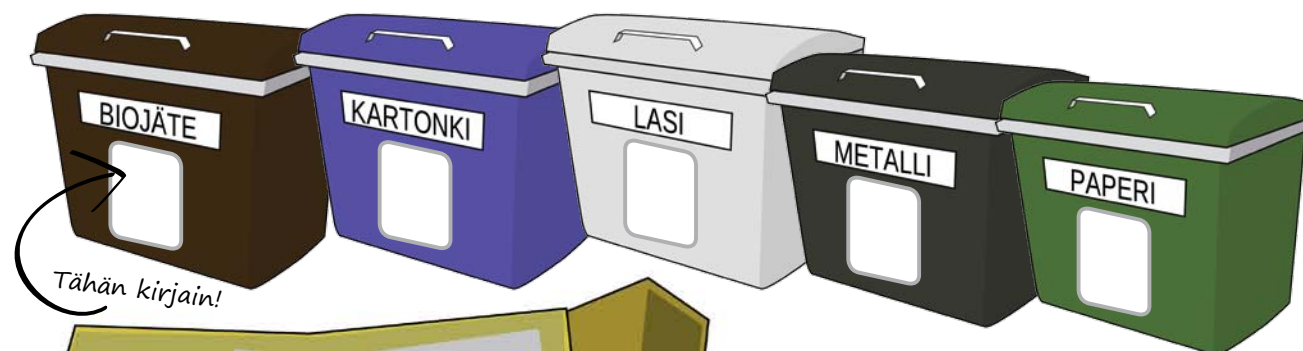
"Voi kauhistus!" Rusina huokaa.

"Kuinka me pääsemme tästä läpi?" Roska ihmettelee.

"Eikä koko läjässä näytä olevan edes mitään aarteeksi kelpaavaa", sanoo Rusina pettyneenä.

Pölykoira on juuri nuolaisemassa maitotölkistä valunutta huuhteluvettä, kun tapahtuu jotakin kummallista.

LAJITTELE LATTIALLA LOJUVAT JÄTTEET OIKEISIIN ASTIOIHIN. MERKITSE RUUTUUN JÄTTEIDEN LUKUMÄÄRÄÄ VASTAAVA KIRJAIN. MINKÄ SANAN SAAT?

Tähän kirjain!

Kuinkahan ystävykset mahtavat päästä eteenpäin?

Muista palauttaa pantilliset juomatölkit kauppaan!

1	=	P
2	=	U
3	=	S
4	=	E
5	=	O
6	=	A
7	=	L
8	=	I
9	=	R
10	=	K

Suunnattoman suuri Varjo ilmestyy kuin tyhjästä. Tavarat häviävät lattialta. Luuttu pyyhkii jäljet. Sitten Varjo katoaa yhtä salaperäisesti kuin on ilmestynytkin.

”Sinne hävisi”, Roska hämmästelee.

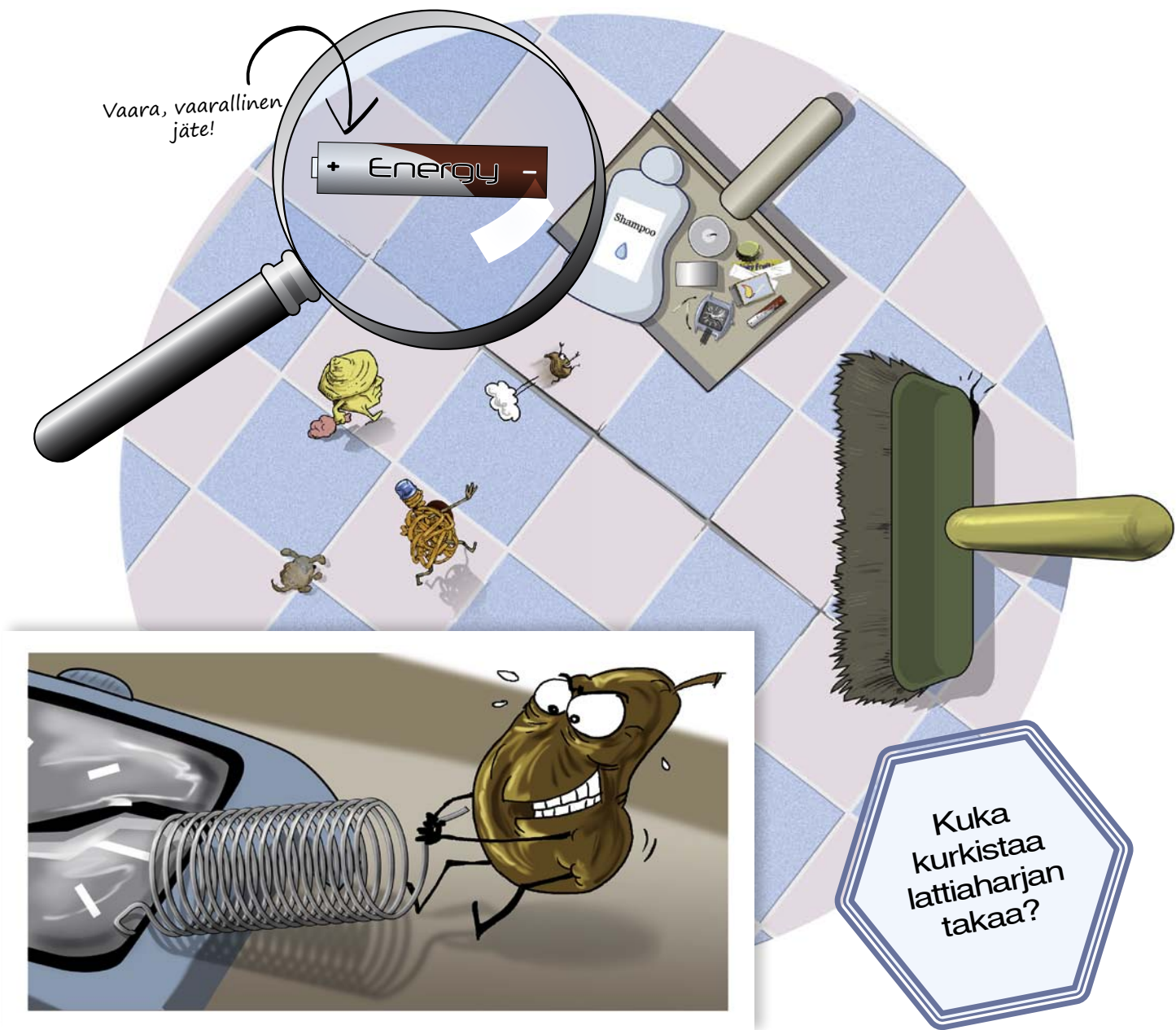
”Ei siinä kauan nokka tuhissut”, Rusina tokaisee naureskellen, mutta valahtaa kalpeaksi, kun huomaa seinään nojaavan Hotkijan. ”Ka-katso”, se kuiskaa Roskalle.

”Hotkija. Mutta näetkö, se nukkuu”, sanoo Roska. ”Nukkuvaa Hotkijaa ei tarvitse pelätä.”

Samassa Rusina näkee jotakin kiiltävää. Pitkän lattiahalkeaman toisella puolella on rikkalapiossa kaikenlaista kiinnostavaa roinaa.

”Vau, kätkö!” Rusina hihkuu riemusta ja unohtaa Hotkijan tyystin.

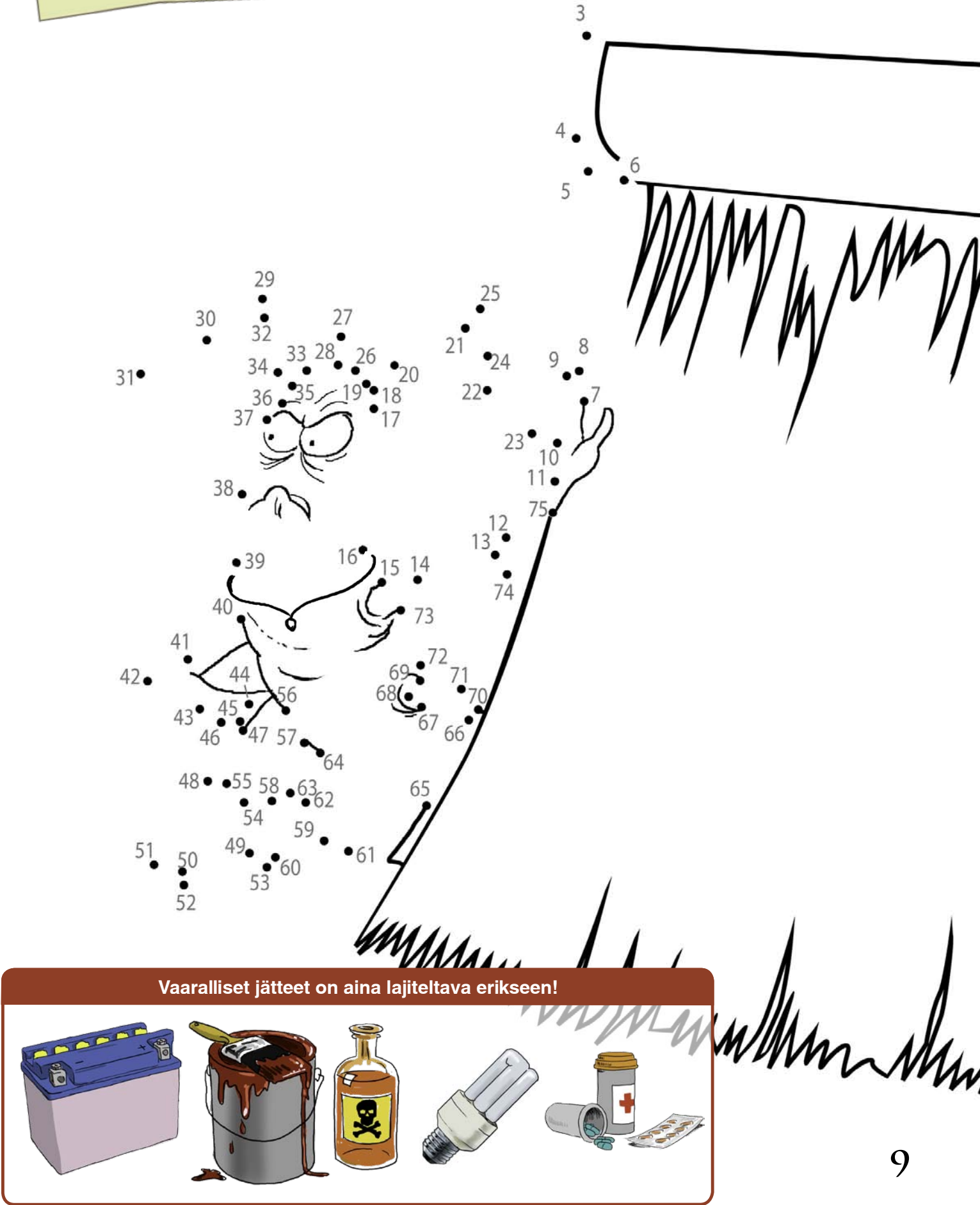
”Tuota. Yksi pikku juttu”, Roska yrittää hillitä Rusinan intoa, mutta turhaan. Rusina ei kuuntele, vaan ryntää tiehensä ja loikkaa halkeaman yli.

Kasassa on rikkinäinen rannekello ja kaikenlaista sälää. Kelloon on takertunut pikuruinen jousi. Rusina ojentaa kätensä sitä kohti.

”Älä!” Roska varoittaa. ”Se näyttää ihan...” Mutta liian myöhään. Jousi helähtää kiusallisen kuuluvasti.

EHDITKÖ VAROITTA A RUSINAA AJOISSA? YHDISTÄ NUMEROT VIIVOILLA OIKEASSA JÄRJESTYKSESSÄ.

ROSKASAKKI PYÖRRYKSISSÄ

KIERRÄTYSPELI 2-4 PELAAJALLE

Keräysastiat

Jäteastiat

KISAILUN SÄÄNNÖT:

Kerää kaksi jätetalaa pelilaudan keskeltä jokaiseen keräysastiaan ja siirrä ne turvaan suuriin jätetastioihin.

- Jokainen muotoilee pelinappulan ja 10 pientä jätetalaa esim. foliosta.
- Jätetalat asetetaan pelilaudan keskelle.
- Suurimman silmäluvun saanut valitsee oman nurkkauksen ja aloittaa.
- Aloita liikkuminen keräysastioitasi lähimpänä olevalta kierrätyspisteeltä.
- Heitä noppaa kaksi kertaa.
- Valitse kumman silmäluvun mukaan liikut.
- Siirrä hahmoasi nopan silmäluvun verran.
- Kun pysähty jätetymprään, ota jätetalaa laudan keskeltä ja aseta se vastaavaan keräysastiaan.
- Kun keräysastiasasi on kaksi jätetalaa ja ohitat oman kierrätyspisteesi, voit viedä palat turvaan suureen jätetastiaan. Saat kerätä vain kaksi talaa kutakin jätelajia.
- Kun päädyt samaan ympyrään toisen pelaajan kanssa, ota yksi jätetalaa hänen keräysastias-taan omaan, vastaavaan keräysastiasasi. Lisäksi heitä kerran yhdellä nopalla ja etene sen näyt-tämän silmäluvun verran.
- Se, jolla on ensimmäisenä kaksi jätetalaa kutakin jätelajia suurissa jätetastioissa, voittaa.

YHTEISPELIN SÄÄNNÖT:

Yrittäkää tyhjentää kaikki jätetastiat kahden kierroksen aikana.

- Muotoilkaa jätetauto ja 20 jätetalaa foliosta.
- Asettakaa neljä jätetalaa jokaiseen jätetastiaan.
- Valitkaa joku kierrätysympyrästä aloitus-pisteeksi.
- Heittäkää noppaa kolme kertaa
- Valitkaa, minkä silmäluvun mukaan liikutte.
- Siirtäkää jätetautoa silmäluvun verran.
- Ottakaa ympyrää vastaava jätetalaa suu-resta jätetastias-ta auton kyytiin.
- Jatkakaa, kunnes kaikki jätetastiat ovat tyhjät.

Ötökkä vie yhden biojätteen. Ellei sinulla ole biojätettä, Ötökkä viivyt-tää sinua yhden heittovuoron!

Monijätetymprästä voit poimia minkä tahansa jätetalan!

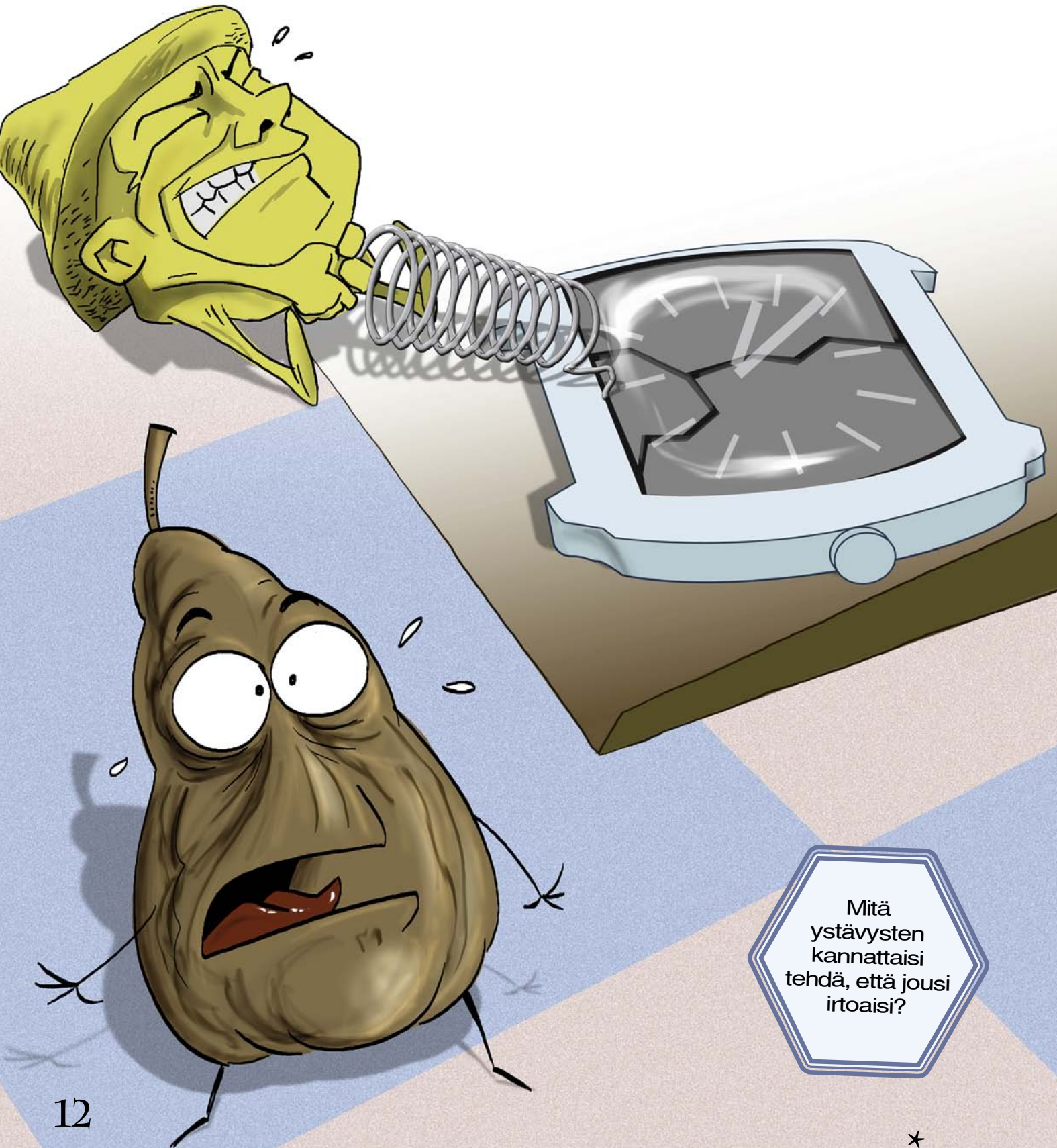
Jos tulet tasaluvulla mihin tahaan-sa kierrätyspisteeseen, hyppää suoraan seuraavaan monijätetymprään!

Alkaa kuulua jalkojen rapinaa. Ötökkä pujahtaa näkösalille harjan takaa ja vyöryy kovaa vauhtia Rusinaa kohti. Rusina säpsähtää ja pinkaisee pakoon, mutta kääntyykin saman tien takaisin ja alkaa kiskoa joustia.

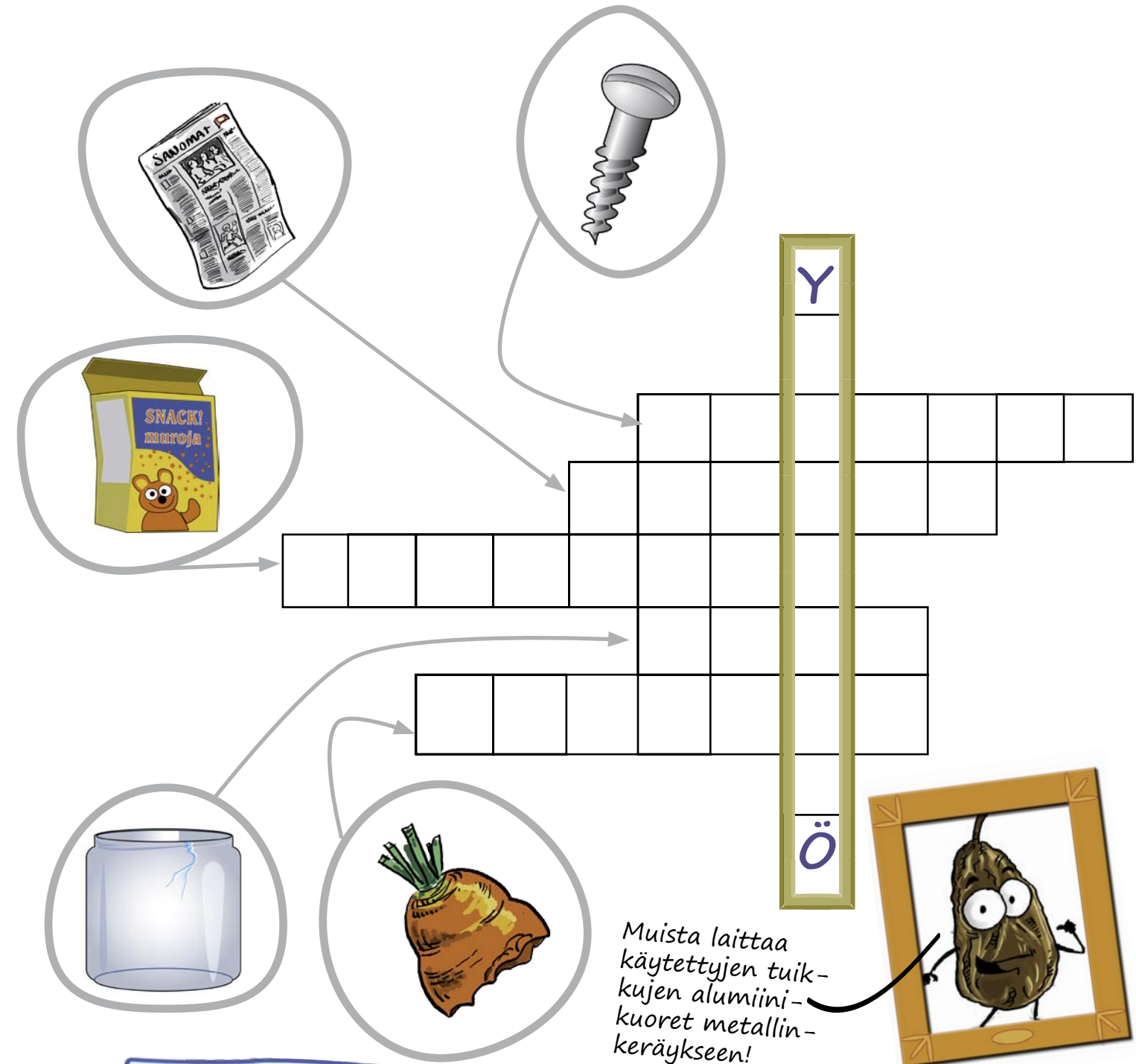
"En kyllä lähde ilman tätä aarretta. Irtoa jo, mokoma!" Rusina ähkii.

"Zouba!" Superlon kiljaisee, siirtää Rusinan syrjään ja tempaisee jousesta, mutta se ei irtoa, ei sitten niin millään.

"Varokaa! Ötökällä on hirvittävän vaarallinen myrkkypiikki!" Roska huutaa ja juoksee avuksi miekka koholla.

KIRJOITA RUUDUKKON KUVIEN ESITTÄMÄT JÄTELAJIT.
PYSTYRIVILLE MUODOSTUVA SANA ON VIHJE EDELLISEN SIVUN
KYSYMYKSEEN.

Muista laittaa
käytettyjen tuik-
kujen alumiini-
kuoret metallin-
keräykseen!

Rusinan hassu askarteluvinkki

☐ Sivele lasipurkkityypin pintaan liimaa. Pyöritte-
le sitä reippaasti värikkäissä hileissä tai hiekassa.
Saat hienon tuikkutelineen. Joko välähti?

"Vedetään yhdessä", Roska ehdottaa, ja niin jousi irtoaakin.

"Varkaita, varkaita!" Ötökkä kiljuu ja vyöryy ystävyksiä kohti kuin höyryveturi. Se näyttää kasvavan koko ajan suuremmaksi ja vihaisemmaksi.

Superlon ottaa Rusinan syliinsä, ja he pakenevat halkeaman yli. Jostakin syystä Ötökkä ei seuraa, vaan jää halkeaman taakse puimaan nyrkkiään.

"Tuokaa taikajousi takaisin!" Ötökkä kirkuu. "Se kuuluu minulle."

"Onko tämä sinun?" kysyy Rusina.

"On. Haluan sen takaisin."

"Hei, tehdään vaihtokaupat", Rusina heltyy. "Anna minun ottaa kasasta, mitä haluan, niin saat jousesi takaisin."

Ötökkä rapsuttaa tuntosarveaan. "Mutta sinun pitää maksaa tullia. Se on sääntö halkeaman ylittämisestä."

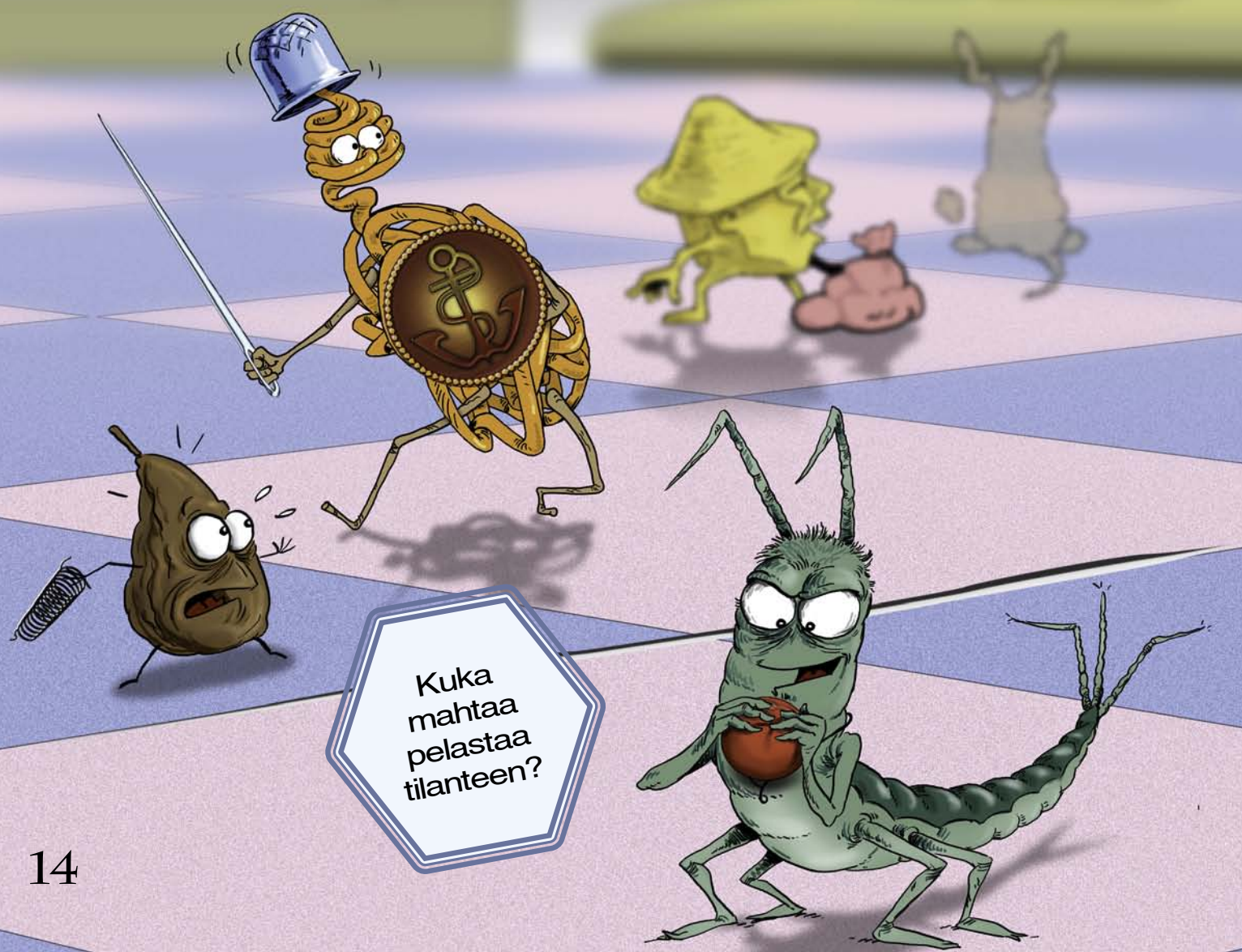
"Kävisikö pihlajanmarja", Rusina ehdottaa ja ottaa punaisen palleron Superlonin säkistä.

Ötökän ilme kirkastuu. "Kyllä se käy."

Rusina heittää pihlajanmarjan Ötökälle. Mutta voi, voi, samalla hetkellä hirmuinen Hotkija herää ja alkaa ahmia roskia julmasti ärjyen.

"Valitse nopeasti, Rusina. Pidä kiirettä", Roska hoputtaa. "Meidän on lähdettävä tai joudumme Hotkijan kitaan."

"Voi ei, en osaa päättää!" Rusina voihekii.

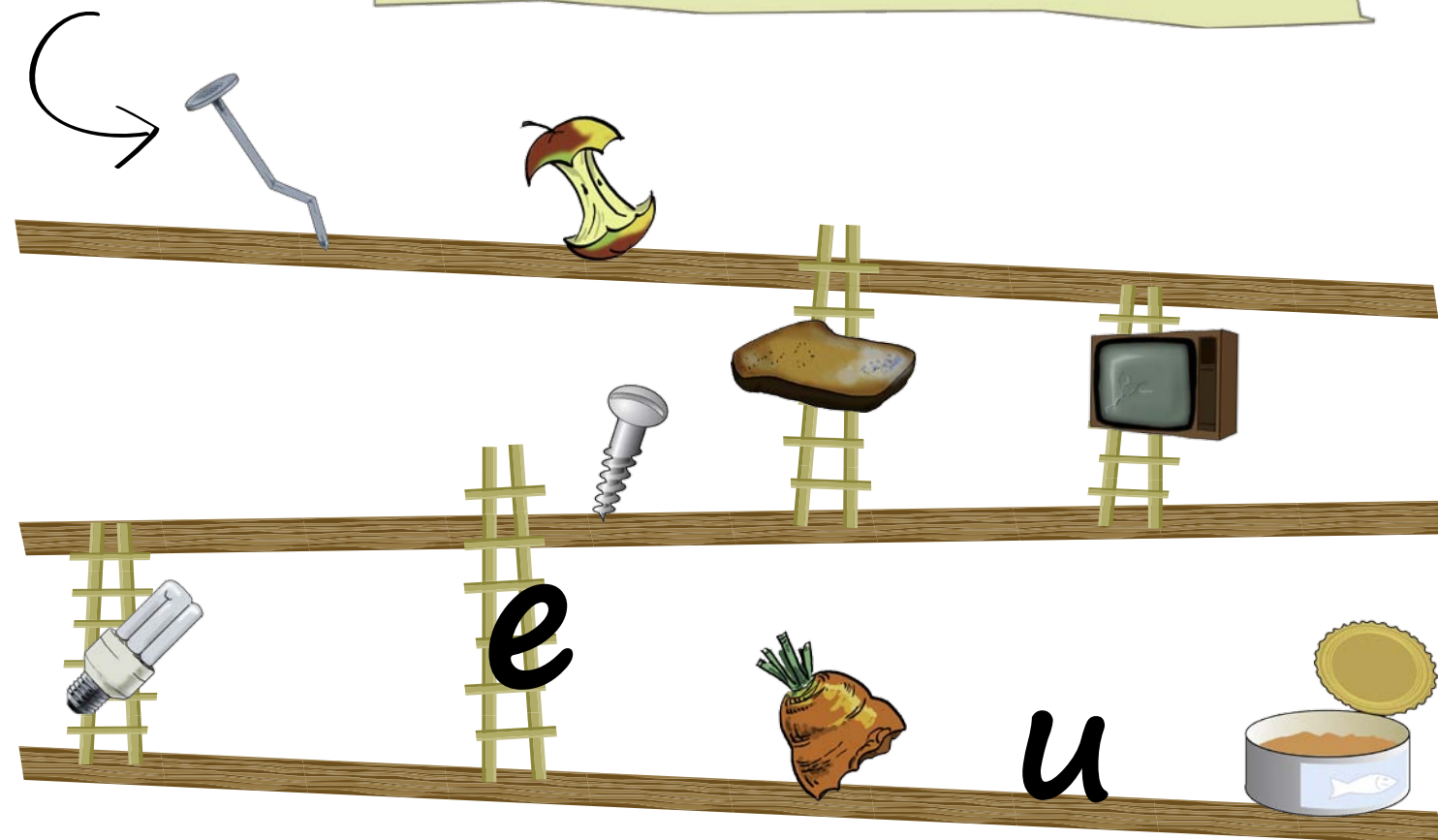

KULJE LANKKUJA PITKIN.

VIE BIO- JA METALLIJÄTTEIDEN ALKUKIRJAIMET POIMIMISJÄRJESTYKSESSÄ ALLA OLEVIIN RUUTUIHIN. VÄLTÄ MUITA JÄTTEITÄ.

OTA MUKAASI MYÖS MOLEMMAT YKSINÄISET KIRJAIMET. HOKSAATKO VASTAUKSEN EDELLISEN SIVUN KYSYMYKSEEN?

Aloita tästä!

--	--	--	--	--	--	--	--

Lue lopusta alkuun.

Rusinan hassu askarteluvinkki

- ☐ Väsää peltipurkkihemmosta kunnon rämysytin. Pistä sisälle riisiä tai vaikkapa herneitä. Teippaa kansi kiinni ja ala rumpsuttaa. Naapuritkin tykkää!

Hotkija tulee vaarallisen lähelle, mutta silloin Superlon karjaisee taisteluhuutonsa ja hyökkää. Se levittää kätensä ja jalkansa tarttuen tiukasti Hotkijan kurkkuun. Hotkija alkaa valittaa ja kiemurrella valahtaen viimein hervottomana maahan.

"Ai niin. Hei Ötökkä, tässä on taikakalus!" Roska vinkkaa ja lennättää jousen Ötökälle.

"Kiitos!" Ötökkä ärähtää ja ripustaa jousen kaulaansa.

Hotkijan kurkusta kuuluu äkäinen yskähdys.

"Nyt mentiin", Roska hoputtaa. Ystävykset pyyhkivät ovesta käytävälle ja kiiruhtavat minkä kintuis-taan pääsevät, kunnes saapuvat rakkaan tossunsa luo.

"Se siitä aarteensintäretkestä. Sain mukaani vain tämän", Rusina marmattaa palanut tulitikku kädessään.

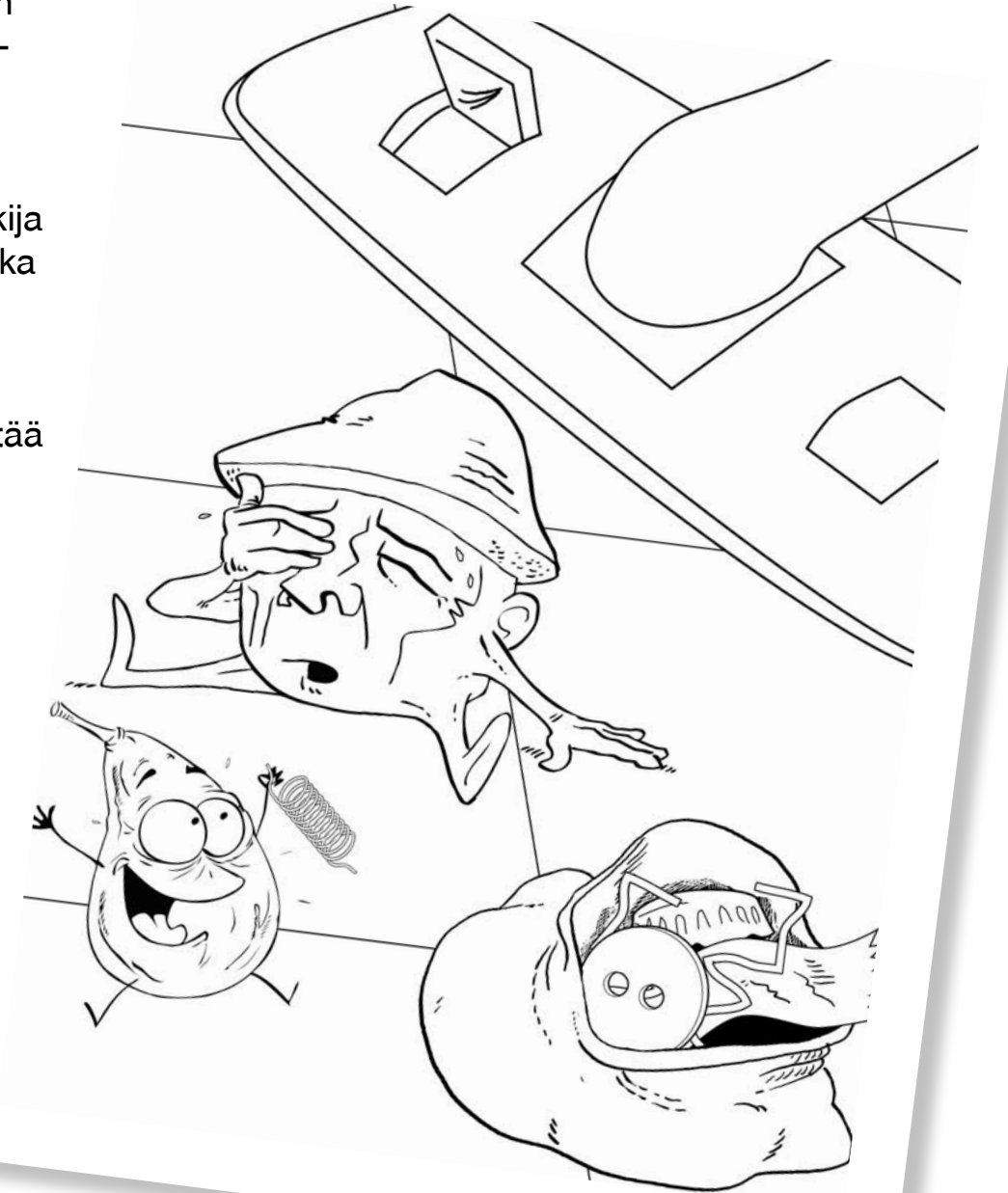

VÄRITÄ KUVA

Rusina rientää lattialle pökertyneen Superlonin luo ja taputtaa tätä poskelle. "Hienoa kungfu-ukkeli. Pelastit meidät."

"Meidän on parasta häipyä ennen kuin Hotkija herää uudestaan!" Roska huudahtaa ja kampeaa Superlonia pystyyn.

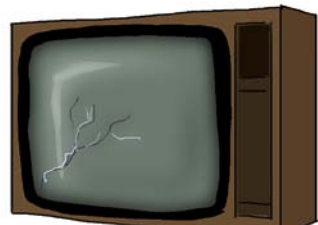
"Entä Ötökän jousi?" Rusina hätäilee. "Se pitää palauttaa."

Rikki mennyt pölynimuri joutaa sähköromuksi. Ja se on sille ihan oikein!

Jos laite toimii sähköllä, se lajitellaan erikseen sähköromuksi.

Superlon napauttaa Rusinaa olkapäähän, avaa säkin ja kumoaa sen sisällön lattialle. Roska alkaa luetella: "Nappi, rautalankaa, foliota, kangastilkku, pullonkorkki." "Annahan kun minä", Rusina sanoo ja sovittaa osia yhteen. Vähitellen alkavat hahmottua jalat, kädet ja pää. Viimeiseksi Rusina laittaa korkin hatuksi.

"Entäs nyt?" Roska kysyy.

"Annetaan sille täräys sähköä", Rusina keksii, nappaa pariston säkin pohjalta ja laittaa sen olennon käsien väliin.

Valo välähtää ja kuuluu terävä räpsähdys.

Olento havahtuu ja liikahtaa.

Ystävykset pidättävät hengitystään.

Olennon silmät avautuvat.

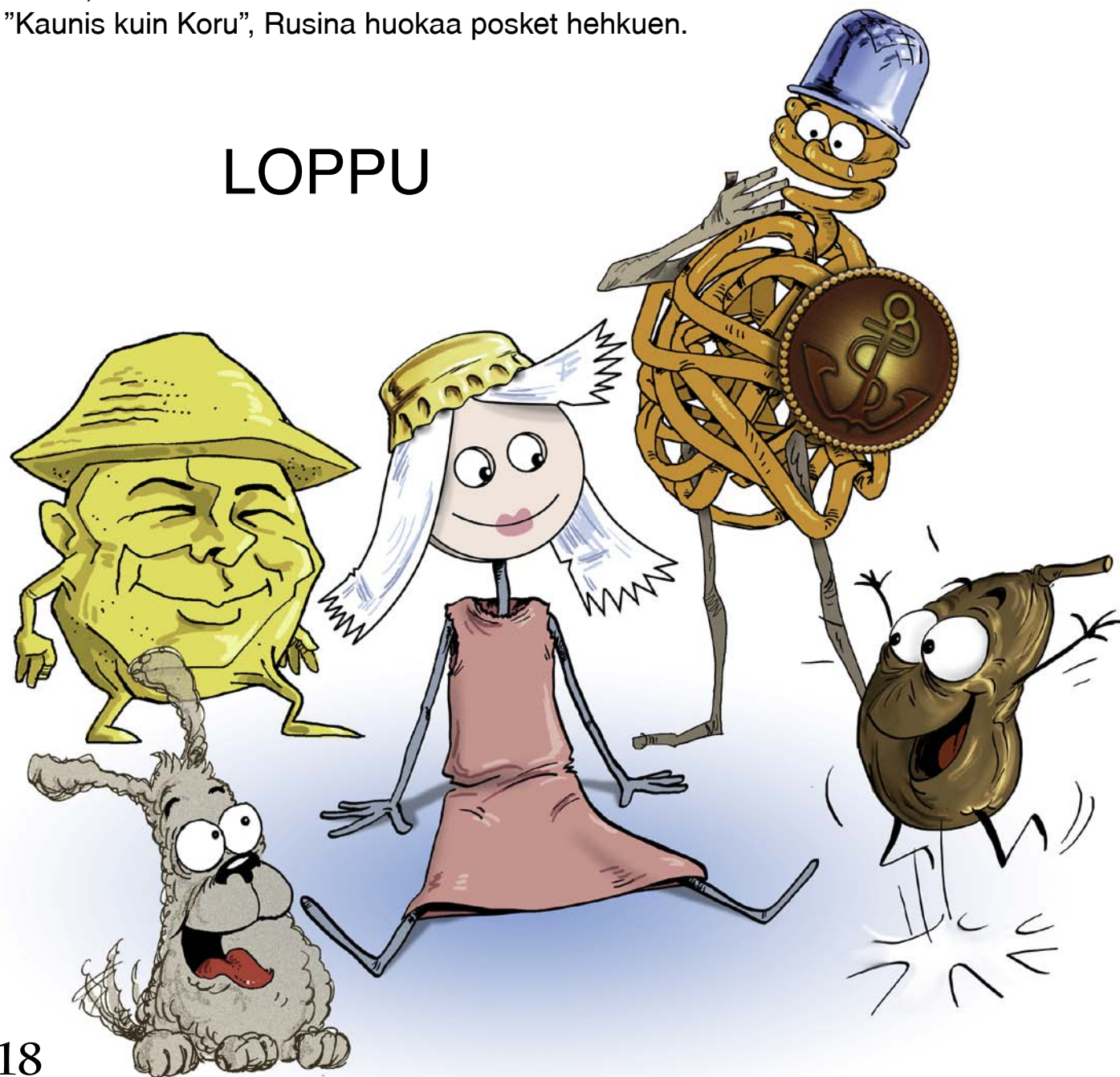
Pölykoira saa hepulin. Se hyppii olennon ympärillä takajalkojensa varassa ja heiluttaa häntäänsä ihastuksissaan.

"Kiitos teille ystäväni", Rusina sanoo onnellisena. "Sain paljon enemmän kuin osasin toivoakaan. Sain jännittävän seikkailun ja aarteista parhaimman, uuden ystävän. Joka on kaiken lisäksi kaunis, kaunis, kuin..."

"Koru", ehdottaa Roska.

"Kaunis kuin Koru", Rusina huokaa posket hehkuen.

LOPPU

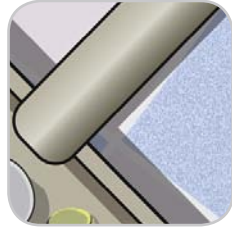
PIIRRÄ TÄLLE SIVULLE OMA ROSKASAKKI-SARJAKUVA

Rusinan hassu askarteluvinkki

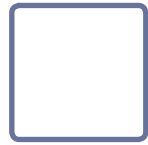
- ☐ Kokoa kaikenlaisista pienistä esineistä kiva örvelö. Liimaa osat pahville tai rakenna vaikka patsas. Keksi otukselle omaperäinen nimi.

YHDISTÄ KUVA OIKEAAN JÄTELAJIIN. MERKITSE, MILTÄ SIVULTA LÖYSIT KUVAN.

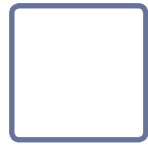
Löytyi sivulta

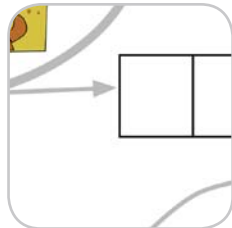
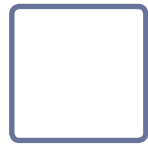
•

•

•

•

•

TUTKI KIRJAA. MISTÄ SUPERLON LÖYSI ESINEET, JOISTA KORU-HAHMO SYNTYI?

OLE HUOLELLINEN, KUN KÄSITTELET ROSKIA. LÄHES KAIKKI VOIDAAN KIERRÄTTÄÄ TAI MUUTTA A ENERGIAKSI!

VÄLTÄ TURHIEN TAVAROIDEN HANKKIMISTA. LAJITTELE KODIN JÄTTEET HUOLELLA JA MUISTA, ETTÄ TOISEN ROSKA ON TOISEN AARRE. SINULTA KÄYTTÄMÄTTÖMÄKSI JÄÄNYT ESINE SAATTAA TUODA ILOA JOLLEKULLE TOISELLE.

Voit tarkistaa vastaukset pienen peilin avulla.

s. 50. METALLI s. 8. PAPERI s. 6. LASI s. 7. KARTONKI s. 13 ja BIOJÄTE s. 12.
s. 12. ИОГРЕБУС on toisinpuolin ratkaisusana СУПЕРЛОН.
s. 13. Ratkaisusana on YHEISTYÖ.
s. 8. Numerot yhdistelemällä saatiin OTOKKA.
s. 7. Ratkaisusana on ROSKA.
s. 2. Roskan esine on КИГЫ, Superlonin LAIKKA ja Pussin PINGLAJAMMARJA.
s. 3. Oikea sana on AARRE.
Vastaukset paljastettiin.

Roskasakki ja kadonnut kulkunen -lastenkirjasta tutut pikkuvipeltäjät jatkavat seikkailujaan tässä kierrätysaiheisessa puuhakirjassa.

Rusinalla on ongelma. Se haluaisi kovasti jotakin, muttei tohdi loihtia ajatuksiaan sanoiksi. Lopulta mieltä kaihertanut asia saadaan selville, ja siitäpä alkaakin Roskan, Rusinan, Superlonin ja Pölykoiran huima seikkailu.

Matka sinne ja takaisin ei suju todellakaan kommelluksitta. Ötökkä, Hotkija ja salaperäinen Varjo saavat Roskasakin sykkeen nousemaan, ja lopussa ystävyksiä odottaakin jo melkoinen yllätys.

Puuhakirja sisältää tarinan, puuhatehtäviä, askarteluvinkkejä ja lautapelin tarjoten mukavaa tekemistä isommallekin porukalle. Seikkailun lomassa opitaan hyödyllistä ympäristö- ja kierrätystietoutta.

Avaa kirja ja tule mukaan! Touhukas Roskasakki odottaa juuri Sinua.

kansi: Arttu Häyhä
www.icasos.fi/roskasakki
ICASOS • L842
ISBN 978-952-67896-0-6 (PDF)